

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO, KALBŲ ĮSKAITŲ,
BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO
INSTRUKCIJŲ (VERTINIMO) PRITAIKYMO SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ MOKINIAMS,
BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. vasario 20 d. Nr. V-230
Vilnius

Vadovaudamasis Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, Kalbų įskaitų nuostatais, Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo nuostatais ir Mokinių kompiuterinio raštingumo įskaitos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 (Žin., 2006, Nr. 141-5437; 2009, Nr. 156-7062):

1. T v i r t i n u Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų (vertinimo) pritaikymo specialiųjų poreikių mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymą Nr. ISAK-184 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbos įskaitos, dalyko brandos egzamino užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų (vertinimo) pritaikymo specialiųjų poreikių mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 19-741; 2009, Nr. 22-891).

Švietimo ir mokslo ministras

Gintaras Steponavičius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministro
2010 m. vasario 20 d.
įsakymu Nr. V-230

**PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO, KALBŲ ĮSKAITŲ, BRANDOS
EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ
(VERTINIMO) PRITAIKYMO SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ MOKINIAMS, BUVUSIEMS
MOKINIAMS IR EKSTERNAMS TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų (vertinimo) pritaikymo specialiųjų poreikių mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų vykdymo, užduoties formos ir vertinimo instrukcijų pritaikymą specialiųjų poreikių mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, atsižvelgus į jų sveikatos sutrikimus ir galimybes.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos apraše, Kalbų įskaitų nuostatuose, Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo nuostatuose ir Mokinių kompiuterinio raštingumo įskaitos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391, vartojamas sąvokas.

II. PRAŠYMŲ PATEIKIMAS

3. Prašymai dėl brandos egzaminų vykdymo, užduoties formos, vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami kartu su prašymu laikyti dalykų brandos egzaminus vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintu Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu.

4. Prašymai dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami kartu su prašymu dalyvauti pasiekimų patikrinime vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo nuostatais.

5. Kartu su prašymu:

5.1. specialiųjų poreikių turintis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pedagoginės psichologinės tarnybos arba mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) išduotą rašymo sutrikimą (disgrafiją) patvirtinančią pažymą, kurioje nurodomos painiojamų raidžių poros;

5.2. specialiųjų poreikių turintis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pedagoginės psichologinės tarnybos arba mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) išduotą skaitymo sutrikimą (disleksiją) patvirtinančią pažymą, kurioje nurodomos painiojamų raidžių poros;

5.3. mikčiojantis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pedagoginės psichologinės tarnybos arba mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) išduotą mikčiojimą patvirtinančią pažymą;

5.4. dizartriją (išskyrus nežymią) turintis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pedagoginės psichologinės tarnybos arba mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) išduotą sutrikimą patvirtinančią pažymą;

5.5. kurčias, neprigirdintis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pirminės sveikatos priežiūros įstaigos gydytojo otorinolaringologo išduotą pažymą, patvirtinančią klausos sutrikimą ir jo laipsnį bei klausos toninę audiogramą;

5.6. aklas ar silpnaregis mokinys, buvęs mokinys ar eksternas pateikia pirminės sveikatos priežiūros įstaigos gydytojo oftalmologo išduotą pažymą, patvirtinančią regėjimo sutrikimą ir jo laipsnį;

5.7. specialiųjų poreikių mokinys, buvęs mokinys ar eksternas, turintis judesio ir padėties sutrikimų, pateikia pirminės sveikatos priežiūros įstaigos gydytojo ortopedo arba neurologo išduotą pažymą, patvirtinančią judesio ir padėties sutrikimą bei jo laipsnį.

III. UŽDUOTIES FORMOS PRITAIKYMAS

6. Aklam ar silpnaregiam mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, rašančiam Brailio raštu, užduotys pateikiamos Brailio raštu, o silpnaregiam – padidintu šriftu.

7. Aklam ar silpnaregiui mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, rašančiam Brailio raštu, piešiniai ar brėžiniai, kurių neįmanoma atlikti Brailio rašto technika arba kurių mokinys negali tikslingai panaudoti atlikdamas užduotį, pateikiami maketai arba piešinių, brėžinių žodiniai apibūdinimai.

IV. VYKDYMO INSTRUKCIJOS PRITAIKYMAS

8. Specialiųjų poreikių mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam dizartrią, išskyrus nežymią, kurčiam, neprigirdinčiam, išskyrus turintį nežymų neprigirdėjimo laipsnį, aklam ir silpnaregiam, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui užduočių atlikimo laikas pratęsiamas 25 procentais nustatyto laiko, laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios, o išimties atvejais (turinčiam kompleksinį sutrikimą arba labai žymų sutrikimo laipsnį) – iki 50 procentų nustatyto laiko. Skaitymo sutrikimą (disleksiją) turinčiam mokiniui kalbų pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo laikas pratęsiamas 25 procentais nustatyto laiko, laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios.

9. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime ar brandos egzamine dalyvaujant kurčiajam, neprigirdinčiam, turinčiam vidutinį, žymų ar labai žymų klausos sutrikimą, mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui, leidžiama pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime ir dalyko brandos egzamine dalyvauti gestų kalbos mokytojui ar gestų kalbos vertėjui ir gestų kalba supažindinti su egzamino laikymo taisyklėmis bei versti kitus egzamino vykdytojo nurodymus.

10. Specialiųjų poreikių mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir dalyko brandos egzamino metu leidžiama naudotis kompiuteriu, o laikant užsienio kalbos, lietuvių kalbos, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) brandos egzaminą – naudotis kompiuteriu, kuriame neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa.

11. Specialiųjų poreikių mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui, turinčiam žymių judesio ir padėties sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų metu leidžiama atsistoti, pasimankštinti.

12. Mikčiojančiam mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui gimtosios kalbos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir kalbos įskaitos kalbėjimui skirtas laikas gali būti pratęsiamas iki 100 procentų skirto laiko.

13. Neprigirdinčiajam (išskyrus turintį nežymų neprigirdėjimo laipsnį) mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui, besinaudojančiam individualiu klausos aparatu, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir dalyko mokyklinio ir valstybinio brandos egzamino metu leidžiama naudotis FM sistema (imtuvą turi mokinys, o siūstuvą su mikrofonu – egzamino vykdytojas, supažindinantis su egzamino vykdymo instrukcija).

14. Aklam mokiniui, buvusiam mokiniui ar eksternui pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir dalyko brandos egzamino metu leidžiama naudotis Brailio rašto mašinėle ar kompiuteriu, kuriame neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa. Silpnaregiam mokiniui – mobilia didinimo priemone (optine ar elektronine).

V. VERTINIMO INSTRUKCIJOS (VERTINIMO) PRITAIKYMAS

15. Vertinant specialiųjų poreikių mokinio, buvusio mokinio ar eksterno, kuriam nustatyta akustinė disgrafija:

15.1. lietuvių kalbos (gimtosios), lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, valstybinio ir mokyklinio brandos egzamino darbą klaidomis nelaikomas akustiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų pedagoginės psichologinės tarnybos ar mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) pažymoje, painiojimas;

15.2. gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir mokyklinio brandos egzamino darbą klaidomis nelaikomas akustiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų pedagoginės psichologinės tarnybos ar mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) pažymoje, painiojimas.

16. Vertinant specialiųjų poreikių mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, kuriam nustatyta optinė disgrafija:

16.1. lietuvių kalbos (gimtosios), lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, valstybinio ir mokyklinio brandos egzamino darbą klaidomis nelaikomas grafiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų pedagoginės psichologinės tarnybos ar mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) pažymoje, painiojimas, veidrodinis raidžių rašymas;

16.2. gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir mokyklinio brandos egzamino darbą klaidomis nelaikomas grafiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų pedagoginės psichologinės tarnybos ar mokyklos specialiojo ugdymo komisijos (suderinus su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba) pažymoje, painiojimas, veidrodinis raidžių rašymas.

17. Vertinant kurčiojo, neprigirdinčiojo, išskyrus turintį nežymų neprigirdėjimo laipsnį, mokinio, buvusio mokinio, eksterno:

17.1. atleisto nuo užsienio kalbos brandos egzamino klausymo dalies, užsienio kalbos brandos egzamino darbą, neįskaitomi taškai, skirti kalbos supratimui iš klausos įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento;

17.2. lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo klausymo užduotį, neįskaitomi taškai, skirti kalbos supratimui iš klausos įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento;

17.3. lietuvių kalbos (gimtosios) (žodžiu) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotį, neįskaitomi taškai, skirti kalbos taisyklingumui vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento;

17.4. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties ir pasirinkto brandos egzamino surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento konkrečiam dalykui.

18. Brailio rašto techninės klaidos, silpnaregio ir turinčio judesių koordinacijos sutrikimų specialiųjų poreikių mokinio, buvusio mokinio ar eksterno raidžių rašysenos netikslumai nelaikomi klaidomis.

19. Mikčiojančio mokinio, buvusio mokinio gimtosios kalbos ir lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir kalbų įskaitų kalbėjimo sklandumo trūkumai nelaikomi klaidomis.

20. Vertinant specialiųjų poreikių mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, kuriam nustatyta dizartrija (išskyrus nežymią):

20.1. lietuvių kalbos (gimtosios) (žodžiu) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties neįskaitomi taškai, skirti kalbos taisyklingumui vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento;

20.2. lietuvių kalbos (gimtosios) įskaitos užduotį, neįskaitomi taškai, skirti tarčiai ir kirčiavimui vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento;

20.3. užsienio kalbos įskaitos užduotį, neįskaitomi taškai, skirti garsų tarčiai ir intonavimui vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus patvirtinto koeficiento.
